

Magnus Petersen:

Nepper var inhabilur

»Nepper Christensen hevði granskað í skipamálunum á árávis. Hann var tí blivin partur av málunum, og átti ikki at sloppið at virka sum statsadvokatur. Fyri mær er eyðsæð, at ein fylgja av skipamálunum má vera, at okkara politimeistari missir henda myndugleika«

SJÚÐUR SKAALÉ

Beint eftir dómin í skálafjalsmálinum segði Magnus Petersen, at Nepper Christensen hevði mistikið seg so dyggiliga í bæði Heygadrangs- og Skálafjalsmálinum, at hann átti at tikið avleiðingar nar av tí og lagt frá sær.

Men uttan mun til Nepper fer frá ella ikki, so heldur Magnus Petersen, at fútin í Føroyum ikki átti at havt tveir rættindi, hann hevur í dag.

Inhabiliterur

Í øllum framkomnum londum verður skilt millum politiið og ákærvaldið, sigur hann. Tað er politiið sum ger kanningar nar, tá illgruni er um at eitt brotsverk er framt. Tá hesar kanningar eru lidnar, verður tilfarið lagt fram fyri ákærvaldið, sum tekur støðu til, um eitt rættarsak skal setast í gongd.

Hendan skipan ger, at ákærvaldið objektið kann meta um, hvørt grundarlag er fyri at reisa ákæru ella ikki.

Men soleiðis er ikki í Føroyum. Her er politiið samstundis ákærvald - og tað hevur sambært Magnus

Petersen sera óhepnar fylgjur.

Tað er eyðsæð, at ein maður sum sjálvur hevur sitið og gjørt kanningar í einum máli, ikki er førur fyri at gera eina neutrala meting tí. Hann er sjálvur blivin partur av málinum, sigur hann.

Nepper kannaði

Og hetta var júst tað, sum hendi teimum stóru skipamálunum.

Nepper Christensen hevur - saman við ákæranum Magnus Møller og politistinum Hesselholdt - sitið og grópa í hesum málið dag út og dag inn - í árávis.

Magnus vísir á, at var hetta í Danmark, so hevði Nepper Christensen havt ein heilt annan leiklut.

Hann hevði tá sum ein uttanvaltaður instansur skulað tikið støðu til tað tilfar, politiið legði fram fyri hann. Og so er lítið ívi um, at hann púra hevði avvist tí!

Nepper hevur verið púra inhabilur í hesum máli. Var hann ikki tað, var tað aldrið komið so langt.

Magnus leggur dent á, at tað er sjálv skipanin sum ger, at Nepper verður in-

habilur í einum máli sum hesum. Og tí er tað skipanin, sum má broytast.

Aftur til gomlu skipanina

Magnus Petersen heldur hetta vera eina greiða niðurstøðu, vit mugu gera eftir tað, sum er hent.

Hesi málini hava víst, at rættargangslógin má broytast. Tann føroyski politimeistarinn kann ikki samstundis virka sum statsadvokatur. Vandin fyri at inhabilitetur ávirkar støðutakanina er rætt og slætt o v stóru.

Tað eru eini 20-30 ár síðani, at okkara politimeistari fekk henda myndugleika - men hann skal alto avtakast aftur, stendur tað til Magnus Petersen.

Fólkatingið má broyta lógina

Nepper skuldi kunnað verið ákæri í smáum málum - t.d. málum um koyrikort, útborðar knallertir o.t. Men í teimum stóru málunum má ein uttanvaltaður statsadvokatur virka sum ákæri. - Og harvið avgera, um grundarlag er fyri at reisa ákæru ella ikki.

At broyta rættargangs-

»Rættargangslógin loyvir okkara politimeistara at virka sum ákæra - eisini í málum, hann sjálvur hevur verið við til at granska. Tað gongur onga ádrastaðni - og ein avleiðing av skipamálunum átti at v verið, at vit broyttu hesa skipan«

lógina er ikki nakað, lógingið hevur myndugleika til at gera. Talan er um eina rikislog, og tí má fólkatingið broyta hana, skal hon broytast.

Men hóast tað er tvørligt heldur Magnus tað vera heilt upplagt, at tað verður gjørt.

Ríkisadvokaturin tikið avgerðirnar

Nepper Christensen hevur sagt, at hann hevur latið ríkisadvokatin tikið avgerðir í hvørjum einstøkum før, áðrenn eitt mál er reist ella skotið inn fyri hægri rætt. Ríkisadvokaturin er hægsta ákærvald í ríkinum.

Men Magnus Petersen heldur ikki, at ríkisadvokaturin hevur kunnað sett seg nóg væl inn í málini.

Hesi málini hava jú verið veldug. Tilfarið hevur verið so rúgvusmikið, at hann ómøguligt hevur kunnað sett seg nóg væl inn í tingini. Tí hevur tann máttin, Nepper hevur lagt hetta fram fyri hann uppá, uttan iva hvat ávirkan á støðutakanina.

Avgerðina um ikki at fara víðari við skálafjalsmálinum, er tað kortini júst ríkisadvokaturin, sum hevur tikið. Nepper vildi hava, at sakarmálið móti øllum sjei helt fram í landsrættinum.

Her hevur ríkisadvokaturin givið Nepper stólin fyri hurðina, sigur Magnus. Hann hevur sæð, at tey neyðugu prógvini rætt og slætt ikki hava verið til staðar.

Mál um habilitet eru vanlig

Spurningurin um at ákærvald og politiið verður sam-anblandað er ikki serføroyskur.

Tað er vanligt ádrastaðni, at habiliteturin hjá ákærum verður tikið til viðgerðar, sigur Magnus Petersen.

Tá ófriðurin á Nørrebro í Danmark var fyri í rættinum í Keypmannahavn, møtti t.d. ein ákæri upp, sum hevði gjørt kanningar í hesum máli. Úrslitið var, at maðurin var koyrdur til hús, og málið varð ført av nýggjum.

Men í Føroyum sluppu menn, sum hava granskað eitt mál í árávis, eisini at virka sum ákærar. Tað er eyðsæð, at tað má broytast.

Kjakið um moral er meningsleys

»Moralur er eitt sera vítt hugtak. Vit koma onga leið, skal kjakið um skipamálini taka støði í moralskum virðum«

Hóast Magnus Petersen er frikendur triggjar ferðir í Føroya størstu sakarmálum nakrantíð, so halda ákæurnar móti honum fram.

Nú eru ver kortini ikki juridiskar, men moralskar. Bjørn á Heygum segði herfyri í Degi & Viku, at hóast teir sje ákæru í skálafjalsmálinum nú eru frikendir, so er eingin ívi um, at teir hava borið seg skeivt at moralskt sæð.

Og í Sosialinum seinasta friggjadag segði Atli Dam, at »Tað, sum dómurin hevur avdúkað av manngongd við skeivum vátanum, myndugleikum drignum uppá tráð, frávik frá vanligu mettum, moralskum og hampuligum atburði, fær ta avleiðing, at

fleiri av teimum frikendu ongantið aftur fáa trúvirði í almennari umsiting«.

Haraftrat legði hann m.a. Magnus Petersen undir at hava sagt ósatt bæði áðrenn og undir rættarmálinum, og vera mannin, sum við »hysteriskum« skuldsetingum í rættinum noyddi fútan at seta ta stóru húsarannsóknina í gongd

Virðir teimum ikki svar

Men Magnus Petersen tekur sær tað ikki nær, at hann verður lagdur undir ómoralskan atburð.

Og hann hevur heldur onga viðmerking til teir, sum seta ákæurnar fram.

Eg má siga akkurat sum er at eg virði teimum ikki eitt aftursvar. Min einasta viðmerking er, at eg vil mæla teimum til at sópa fyri egnari hurð.

»Eg vil mæla teimum til at sópa fyri egnari hurð«, sigur Magnus Petersen til ákæurnar frá hesum báðum um, at hann hevur borið seg ómoralskt at

Hinar ákæurnar frá Atli Dam vil Magnus heldur ikki svara uppá - og grundgevingin er tann sama: Hann virðir honum ikki svar.

Meningsleys kjak

Men heldur Magnus sjálvur, at hann hevur borið seg rætt at moralskt sæð?

Eg haldi meg ikki vera tann rætta til at koma við almennum úttalsum um, hvat er moralskt rætt ella skeivt, svarar hann. Og eg ivist stórliga í, um nakað gott kann spyrjast burður einum almennum orðaskifti um moral.

Magnus vísir á, at moralur er eitt sera vítt hugtak.

Tú kanst spyrja í eyst og eg kann svara í vest - men vit kunnu saktans tosa um moral báðir tveir. Tí veruleikanum kann alt bólkast undir hetta hugtaki. Haraftrat kemur, at fólk hava ymisk moralsk virði.

Tí er ógjortligt at fáa eitt mennandi orðaskifti, um útgangsstøðið skal vera moralur.

Skilir tú, at fólk seta spurnartekin við tað, sum fór fram í samband við hesi skipamálini?

Tað skilji eg sera væl. Og tað er heilt náttúrligt, at eitt orðaskifti kemur um hetta. Men tað má snúgva seg um tað ítøkliga í málinum: Nevniliga at skip vórðu bygd í 1980'um, uttan at eginpeningur var til staðar - men við landsstýrisins vælsignisi.

Ta manngongdina ber til at kjakast um. Men verður alt sett upp sum ein spurningur um moral ella ikki, kemur einki burður.